

Vlaams
Parlement

ingediend op **593** (2020-2021) – Nr. 2
1 februari 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Karin Brouwers, Klaas Slootmans en Katia Segers

over het ontwerp van decreet

houdende wijziging van het decreet
van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie
met betrekking tot de landelijke
en regionale radio-omroeporganisaties
en de technische eindapparatuur
voor FM-radio-ontvangst van radio-
omroeporganisaties

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneekhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

593 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Algemene bespreking	4
1.	Toelichting	4
2.	Bespreking in de commissie	6
2.1.	Filip Brusselmans	6
2.2.	Karin Brouwers	8
2.3.	Wilfried Vandaele	9
2.4.	Steven Coenegrachts	10
2.5.	Katia Segers	10
2.6.	Elisabeth Meuleman	11
2.7.	Antwoorden door minister Benjamin Dalle	12
II.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	14
III.	Eindstemming	14
	Gebruikte afkortingen	15

Op donderdag 21 januari 2021 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie met betrekking tot de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties en de technische eindapparatuur voor FM-radio-ontvangst van radio-omroeporganisaties.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

Benjamin Dalle, Vlaams minister van Media, Jeugd en Brussel, kondigt met de behandeling van dit ontwerp van decreet een belangrijk moment voor het Vlaamse radiolandschap aan. De Vlaamse Regering heeft er menige bespreking aan gewijd, gezien de diverse adviezen die ze heeft ingewonnen. De memorie van toelichting rapporteert in detail hoe de regering daarop is ingegaan.

De Vlaamse Regering beoogt met het ontwerp van decreet drie doelen. Ten eerste wil ze het regelgevende kader vereenvoudigen. Ten tweede wil ze het landelijk georganiseerde radiolandschap dynamiseren. De derde en wellicht belangrijkste doelstelling behelst de voortzetting en versterking van de digitalisering van het Vlaamse radiolandschap.

Op basis van het huidige Mediadecreet zijn er vier spelers actief: landelijke radio-omroeporganisaties, regionale radio-omroeporganisaties, netwerk-omroeporganisaties en lokale omroeporganisaties. De erkenning van de spelers uit de eerste twee categorieën vervallen eind 2021. Het ontwerp van decreet bevat naar aanleiding daarvan een aantal belangrijke beslissingen.

In het kader van zijn eerste doel, de vereenvoudiging, strekt het ontwerp van decreet tot de afschaffing van de regionale radio-omroeporganisaties. De vroegere regionale radio-omroeporganisaties bestaan in feite niet meer. Hun samenwerkingsverband, onder de vorm van een landelijke radio-omroeporganisatie van rechtswege, is sinds 2010 een gevestigde waarde als alternatief voor de vroegere regionale radio-omroeporganisaties. Vandaag opereert Radio Nostalgie op die manier. Mochten er toch regionale radio-omroeporganisaties een heropstart in de voormalige vorm overwegen, dan is de leefbaarheid daarvan erg twijfelachtig. De mogelijkheid om in een samenwerkingsverband te opereren had immers precies als doel om de leefbaarheid te verhogen, waarvan de regionale radio-omroeporganisaties dan ook gebruik hebben gemaakt.

Het actuele radiolandschap bestaat dus in feite uit landelijke, netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties. De regering opteert om deze drie categorieën te bestendigen en decretaal te verankeren.

Daarnaast behelst de eerste doelstelling nog enkele vereenvoudigingen in de timing, waarop de minister nog zal terugkomen.

Met betrekking tot het tweede doel, de dynamisering van het landelijke radio-omroeplandschap, herinnert minister Dalle aan de vroegere keuze om de erkenningen te verlengen. Nu kiest de regering uitdrukkelijk om dat niet te doen. In 2001 hebben twee landelijke radio-omroeporganisaties een erkenning gekregen, die daarna steeds zijn verlengd. Het is geen evident gegeven. Naast het decretaal-juridische kader zijn er belangrijke Europese beginselen met betrekking tot het FM-spectrum. Dat moet bijvoorbeeld geregeld in de markt worden geplaatst met het oog op concurrentie en een level playing field. Voorts is er de evolutie in de richting van de

digitale radio, met de verwezenlijkingen en plannen op dat vlak. Er is de kwestie van de uitdoving en afschaffing van FM. Ten slotte is er de leefbaarheid van FM-radio in het perspectief van de switch.

Op basis daarvan heeft de Vlaamse Regering beslist de erkenningen voor landelijke radio-omroeporganisaties toe te kennen na een vergelijkende toets, een zogenaamde beauty contest. Geïnteresseerde partijen kunnen een dossier indienen, waaraan een jury punten zal toekennen. De spelers met de hoogst scorende dossiers zullen een erkenning krijgen voor een periode van vijf jaar, dus niet langer voor negen jaar zoals vroeger het geval was. De keuze voor vijf jaar verantwoordt de minister met het argument dat na die periode de erkenningen van de netwerk- en lokale radio-omroeporganisatie aflopen en met het argument van de redelijke terugverdientermijn. Een derde argument is de ruwe raming van de resterende duur van FM als relevant audioplatform.

Het ontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid om de erkenning voor maximum drie jaar te verlengen. Dat laat nog een marge mocht de FM-afschakeling zich tussen 2027 en 2030 voordoen.

De bestaande erkenningen en zendvergunningen van landelijke radio-omroeporganisaties, ook die van rechtswege, worden met één jaar verlengd, dus tot 31 december 2022. De nieuwe erkenningen gaan bijgevolg in op 1 januari 2023. Het Europees recht voorziet in de mogelijkheid om in bepaalde omstandigheden bestaande frequentiegebruiksrechten te verlengen. De tijdelijke verlenging in het ontwerp van decreet dient een legitiem doel van algemeen belang, namelijk een levendig, kwaliteitsvol en divers radiolandschap in stand houden door het luisterpubliek mee te nemen in de digitale omschakeling. Ze moet voldoende tijd geven aan kandidaat-landelijke radio-omroeporganisaties om hun erkenningsdossier grondig voor te bereiden en daarbij rekening te houden met de plannen, intenties en engagementen op het vlak van digitale radio en DAB+ als extra voorwaarde.

Daarmee is de minister bij de derde doelstelling beland, de digitalisering. De Vlaamse Regering heeft uitdrukkelijk in het ontwerp van decreet geschreven dat de verwezenlijkingen en plannen betreffende de digitalisering zullen meetellen als aanvullend kwalificatiecriterium voor de erkenningen.

Na de coronacrisis wil de regering de radiomarkt stabiliseren. Door de crisis hebben de landelijke radio-omroepen hun reclame-inkomsten zien dalen.

Adverteerders zijn de belangrijkste financieringsbron van de mogelijke nieuwe radio-omroeporganisaties. De Vlaamse Regering wil hen in de gelegenheid stellen om hun strategie te bepalen ten aanzien van de nieuwe spelers.

Tot slot beoogt het ontwerp van decreet de voorkoming van etherstijte. Na de erkenning van de landelijke radio-omroeporganisaties in 2001 zijn deze organisaties er niet in geslaagd om de hun toegewezen frequenties binnen een jaar na de inwerkingtreding van die erkenning in gebruik te nemen.

Al deze elementen hebben de Vlaamse Regering doen beslissen om de bestaande erkenningen met een jaar te verlengen in afwachting van de nieuwe.

Als element van vereenvoudiging kondigt de minister extra flexibiliteit aan in de erkenningsduur bij het verlenen van nieuwe erkenningen wanneer oude erkenningen vervallen. De bestaande erkende netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties behouden hun initieel toegekende erkenningsduur. Wanneer een van hen, of een nieuw erkende landelijke radio-omroeporganisatie, haar activiteiten staakt of erkenning verliest, hoort in het licht van de FM-uitdoving de erkenning nog slechts te worden uitgereikt voor een termijn die beperkt blijft tot de resterende duurtijd

van de erkenning of tot de datum van de FM-afschakeling. In dat geval moet het eveneens mogelijk zijn om de vrijgekomen frequenties niet meer op de markt aan te bieden wegens gebrek aan opportuniteit. Het ontwerp van decreet bevat een bepaling in die zin.

De minister licht nog twee andere digitaliseringsmaatregelen toe. Ten eerste komt er een versnelde omzetting van een specifieke bepaling uit het EWEC: de verplichting om nieuwe personenwagens die op de markt worden aangeboden, met een DAB+-ontvanger uit te rusten. De tweede bepaling is niet gebaseerd op het EWEC maar geeft gevolg aan het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota Media van minister Dalle. Ze behelst dat ook andere FM-radiotoestellen dan autoradio's vanaf 1 januari 2023 een digitale ontvanger moeten bevatten. Die datum geeft aan producenten en verkopers de gelegenheid om zich daaraan aan te passen. Het gaat om een belangrijke nieuwe verplichting om de digitalisering te ondersteunen. De verplichting geldt niet voor radioapparatuur die radioamateurs gebruiken, en evenmin voor smartphones en tablets. De Vlaamse Regering kan nog meer toestellen van die regel ontheffen, besluit minister Dalle.

2. Bespreking in de commissie

2.1. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans erkent het belang van het ontwerp van decreet. Het moet de eerste stap zijn in de ontknoping van een warboel die al enkele jaren duurt.

De huidige erkenningen van landelijke radio-omroeporganisaties worden met een jaar verlengd, tot 31 december 2022. Het commissielid ziet niet in waarom de zittende marktpartijen wederom een jaar erbij moesten krijgen. De Raad van State formuleert daar ernstige vragen bij in zijn advies bij het ontwerp van decreet. Buitenlandse voorbeelden tonen aan dat het wel degelijk mogelijk is om op kortere termijn in te spelen op een nieuwe situatie. In Nederland zijn op 26 mei 2003 de winnaars van de nieuwe gebruiksrechten bekendgemaakt, en gingen al op 1 juni, amper vijf dagen later, de uitzendingen van start. Misschien zijn er wel argumenten voor een beperkte verlenging, maar moet dat dan meteen een jaar zijn, vraagt Filip Brusselmans zich af. Dat motiveert de minister met het argument dat een zittende partij op die manier nog voldoende tijd heeft om zich voor te bereiden op de digitale omschakeling en haar luisteraars en adverteerders daarover een jaar lang kan informeren. Maar net dat levert een concurrentieel voordeel op aan de zittende partijen en gaat daarmee in tegen de vrijemarktwerving. Nieuwe landelijke radio-omroeporganisaties mogen daardoor hun uitzendingen pas in 2023 aanvatten.

Het ontwerp van decreet reduceert de duur van een erkenning van negen tot vijf jaar. Nochtans acht Filip Brusselmans het nu al duidelijk dat de volledige FM-afschakeling er niet zal komen voor 2027. Daarover hoeft het beleid zich geen illusies te maken. Het Verenigd Koninkrijk, waar het huidige digitale luisterbereik met 60 procent aanzienlijk hoger uitvalt dan in Vlaanderen, heeft beslist dat de analoge landelijke radiostations die ook digitaal uitzenden, nog tien jaar lang analoge uitzendingen mogen blijven verzorgen, dus tot 2030. Waarom zou de Vlaamse Regering dan maar voor vijf jaar erkenningen toekennen? De eventuele mogelijkheid om na die vijf jaar een verlenging te krijgen, levert een investeerder vandaag geen enkele zekerheid op. De regeling noopt nieuwe spelers tot terughoudendheid, aangezien de investering veel groter is voor wie een project opstart dan voor wie er al een heeft. Nu worden die investeerders ook nog eens geconfronteerd met een veel kortere terugverdientermijn. Zo is het ontwerp van decreet op het lijf geschreven van wie al een erkenning heeft, en ongunstig voor eventuele nieuwe kandidaten.

Voorts beroept minister Dalle zich op de erkenningstermijn van andere omroeporganisaties, waaronder de lokale. Voor Filip Brusselmans is dat geen argument, aangezien het om een ander soort organisaties gaat. Herhaaldelijk is er al op gewezen dat lokale radio-omroeporganisaties op FM zullen blijven uitzenden nadat de landelijke er zijn verdwenen.

Vandaar dat Vlaams Belang voorstander is van erkenningen voor negen jaar. De fractie ziet geen duidelijke argumenten voor een andere regeling. Alleen op die manier acht ze een open, transparante en eerlijke erkenningsprocedure mogelijk, waarin alle partijen met ongeveer gelijke wapens aan de start komen.

Bovendien biedt het ontwerp van decreet de Vlaamse overheid de mogelijkheid om frequenties te herverdelen onder bestaande erkenningen. Nochtans is het strijdig met de vrijemarktwerving om frequenties toe te voegen aan frequentiepakketten uit bestaande erkenningen. Zoiets schept opnieuw een concurrentieel voordeel voor bestaande omroepen. Filip Brusselmans vraagt zich af wie dan een extra frequentie zou moeten krijgen en op welke basis. Het lid vraagt verduidelijking.

De lokale radio-omroeporganisaties zullen dus nog langer op FM blijven. Op het moment dat de frequenties van de landelijke en netwerkradio's vrijkomen, zal dit ontwerp van decreet het onmogelijk maken voor lokale radio's om ze over te nemen. Ook daar vindt de spreker nog sleutelwerk of reflectie aan de orde.

De VRM zal nu de erkenningen van een radio-omroeporganisatie kunnen intrekken als die één jaar na de ingangsdatum ervan nog niet op minstens de helft van de toegekende frequenties aan het uitzenden is. Het huidige decreet stelt dat een erkenning ambtshalve wordt ingetrokken indien een omroep één jaar na de ingang van de erkenning nog niet uitzendt. Het voorbeeld van JOE in Voeren is al besproken. De aanpassing zal echter ook de mogelijkheid openen om een dergelijke praktijk onbestraft te laten. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, veronderstelt Filip Brusselmans.

Artikel 10 van het ontwerp van decreet voegt aan artikel 138 van het Mediadecreet een punt toe waardoor de verwezenlijkingen, plannen, intenties, en engagementen rond digitale radio-uitzendingen via DAB+ en andere vormen van digitale radio een kwalificatiecriterium kunnen worden. Conform de EU-richtlijn zou een verdeling van gebruiksrechten nochtans moeten gebaseerd zijn op open, transparante en niet-discriminerende procedures. Filip Brusselmans stelt evenwel vast dat de beschikbaarheid om in Vlaanderen landelijk op DAB+ uit te zenden, naast zeer beperkt, ook helemaal in handen van één partij is, te weten Norkring. Bij een koppeling van de erkenning aan DAB+ moet de regering kunnen garanderen dat alle marktpartijen die toegang hebben. In de huidige situatie is er op die manier geen sprake van een open erkenningsronde.

Bij de verplichting om op DAB+ uit te zenden heeft Filip Brusselmans daarenboven nog de bedenking dat deze de marktpartijen in het kader van de verdeling van gebruiksrechten dwingt om zaken te doen met een bepaalde privépartij. Een vergelijkbare situatie zou zijn dat een stad die een vergunning uitschrijft voor de exploitatie van een feestzaal, de kandidaten verplicht om een andere feestzaal te huren bij een privépartner. Een heel vreemde constructie, besluit Filip Brusselmans.

Vlaams Belang heeft nog heel wat vragen en bedenkingen. Minister Dalle zou in zijn antwoorden al wonderen moeten verrichten om de fractie tot een goedkeuring van het ontwerp te bewegen.

2.2. Karin Brouwers

Ook *Karin Brouwers* erkent het belang van het voorliggende ontwerp van decreet. Het radiodossier heeft een lange parlementaire geschiedenis. Al in de vorige legislatuur heeft het Vlaams Parlement het Mediadecreet grondig gewijzigd om de radiosector te moderniseren en digitaliseren met het oog op een leefbaar, duurzaam, kwaliteitsvol en divers radiolandschap. De CD&V-fractie heeft toen het belangrijke debat aangezwengeld, met een conceptnota voor nieuwe regelgeving (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 747/1). Erkenningen werden almaar verlengd en opnieuw verlengd, zoals de minister terecht heeft aangegeven. CD&V heeft zich in het dossier verdiept. Toenmalig minister Sven Gatz heeft het digitale kader uitgewerkt, dat het Vlaams Parlement vervolgens ook heeft aangenomen.

Over de toekenning van de radio-erkenningen zullen historici en communicatiewetenschappers nog uitvoerige studies kunnen maken. Daarover hebben meerderheid en oppositie de voorbije jaren vaak parlementaire vragen gesteld. Op een recente vraag om uitleg van Karin Brouwers (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 1104) heeft minister Dalle verduidelijkt dat er nog zeven betwistingen van de radiovergunningen aanhangig zijn bij de Raad van State. Het radiolandschap is dus nog niet gestabiliseerd, leidt het lid daaruit af. Het voorliggende ontwerp van wijziging aan het Mediadecreet kadert in die ruimere dynamiek, die in de vorige legislatuur is ontstaan. De doelstelling blijft om de toekomstkansen van het medium radio veilig te stellen door de digitalisering alle kansen te geven en de overgang van FM naar digitaal luisteren te faciliteren. Radio mag dan al een eeuw oud zijn, reflecteert Karin Brouwers, het medium blijft springlevend en bereikt dagelijks miljoenen luisteraars met nieuws, muziek, informatie en ontspanning. Van het belang van radio zal wel iedereen in de commissie doordrongen zijn, veronderstelt ze.

Het erkenningsregime voor landelijke en regionale radio-omroeporganisaties is vorige legislatuur niet gewijzigd, gezien de verwachting om sneller naar meer digitalisering te evolueren. De toen geformuleerde doelstelling om snel de hele FM door DAB+ vervangbaar te maken, is nog niet bereikt. De transitieperiode duurt langer. Toenmalig minister Sven Gatz heeft destijds de behoefte aan een nieuw decretaal kader aangegeven, waaraan minister Benjamin Dalle nu dus gevolg geeft. Hij zal de nieuwe erkenningsronde organiseren voor de landelijke FM-frequentiepakketten, die in de vorige legislatuur tijdelijk zijn verlengd. Ook wil minister Dalle de regionale radio-omroepen afschaffen, zoals CD&V ook had voorgesteld in de vermelde conceptnota. De categorie was overbodig en niet levensvatbaar gebleken en kan dus beter uit het Mediadecreet verdwijnen.

De Sectorraad Media van de SARC had vragen bij de duurtijd van vijf in plaats van negen jaar voor de nieuwe landelijke FM-erkenningen, hoewel de raad wel begrip opbrengt voor de complexiteit van de zaak. CD&V is in die context erg tevreden dat de erkenningsprocedure zal gebeuren via een vergelijkende toets, de zogenaamde beauty contest. Het alternatief van een veiling, waarbij de hoogste bieder de licentie krijgt, biedt minder garanties op kwaliteit.

Tot groot genoegen van de fractie heeft de minister een extra kwalificatiecriterium toegevoegd met betrekking tot de inspanningen die de zenders moeten leveren op het vlak van digitalisering. Karin Brouwers geeft wel toe dat het nog enigszins onduidelijk is wat daarmee bedoeld wordt. De Sectorraad Media dringt aan op een voldoende operationalisering van dit aanvullende criterium. Volgens hem moet het transitieplan uit de memorie van toelichting best worden aangepakt als een concrete roadmap met duidelijke engagementen en gedegen evaluatie. De raad verwacht daarvoor voldoende aandacht in het uitvoeringsbesluit. Het inzetten op extra content om de digitalisering van radio te versnellen noemt de sectorraad een terecht uitgangspunt, dat in een ambitieuze digitale radiostrategie past, maar daarbij wijst hij op de afhankelijkheid van beschikbare MUX-capaciteit en de daaraan

verbonden commerciële voorwaarden. CD&V beoordeelt dit als terechte bekommernissen en gaat ervan uit dat de minister er bij de operationalisering van het decreet rekening mee zal houden.

Voorts wijst de SARC op de noodzaak aan een crossmediaal meetsysteem. Ook die analyse steunt CD&V ten volle. De fractie dringt al jaren aan op een dergelijk meet-systeem en hoopt op een doorbraak in dit dossier in de komende maanden.

Het blijft dus uitdrukkelijk de ambitie van de Vlaamse Regering om door te zetten met de digitalisering van het radiolandschap en op termijn de landelijke FM-radio-uitzendingen stop te zetten, constateert Karin Brouwers. Daarom geeft dit ontwerp van decreet ook gevolg aan de Europese verplichting die de auto-industrie gebiedt om met ingang van 21 december 2020 alleen nog nieuwe wagens op de markt te brengen die uitgerust zijn met een DAB+-ontvanger. Hoe meer mensen digitaal luisteren in de wagen, hoe meer kans dat ze dit ook elders zullen willen doen, verwacht Karin Brouwers. De verhoogde ontvangstkwaliteit en de extra features zullen hen overtuigen. Die maatregel zal erg bepalend zijn voor het succes van de digitalisering.

Voorts geeft het ontwerp van decreet uitvoering aan de afspraak uit het Vlaamse regeerakkoord dat ook andere nieuw verkochte FM-radio-ontvangstoestellen dan autoradio's een digitale ontvanger moeten bevatten. De minister heeft toegelicht dat die regel in 2023 ingaat. CD&V steunt hem daarin ten volle. Als uitzondering op die regel vermeldt minister Dalle onder andere de smartphones. De SARC vraagt om op korte termijn de uitzonderingen te verduidelijken. Kan de minister ze nader toelichten?

Karin Brouwers besluit met de aankondiging dat de CD&V-fractie het ontwerp van decreet met overtuiging zal goedkeuren, aangezien het een belangrijke bijdrage kan leveren aan de digitalisering van het radiolandschap.

2.3. Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele bevestigt dat N-VA achter het voorliggende ontwerp van decreet staat. In de vorige regeerperiode heeft de Vlaamse Regering zich al gebogen over de netwerk- en lokale radio's, wat overigens niet over rozen is gegaan. Nu moet het Vlaams Parlement de landelijke radio's nog reglementeren.

Niemand zal rouwig zijn om de afschaffing van de categorie regionale radio's, veronderstelt het commissielid. De categorie op zich wordt al tien jaar niet meer gebruikt. Er is hooguit de samenvoeging die de minister heeft vermeld. Er zal dan ook geen gebrek aan draagvlak zijn voor de afschaffing.

Filip Brusselmans heeft blijkbaar moeite met de verlenging van de bestaande erkenningen van landelijke radio-omroeporganisaties. De verlenging stoort de N-VA niet, aangezien die de kwaliteit alleen ten goede zal komen. Wilfried Vandaele pleit gezien de moeizame vorderingen in de vorige regeerperiode om voldoende tijd uit te trekken voor een degelijke voorbereiding. Een jaar uitstel zal dan geen ramp zijn.

Dat de erkenning voortaan beperkt wordt tot vijf in plaats van negen jaar, heeft alvast het voordeel dat de overheid een stok achter de deur houdt, mochten er zaken anders lopen dan ze had gewenst.

De Vlaamse Regering benut de decretale aanpassingen om ook het ingeslagen digitale pad te verstevigen. Dat zal iedereen wel een goede zaak vinden. Wilfried Vandaele vraagt de minister om alles juridisch heel goed te onderbouwen. Ook in dat verband heeft het verleden geleerd hoezeer één nacht ijs te vermijden valt.

Dat een beauty contest voordelen heeft, erkent de spreker, maar zoiets maakt de motivering wel moeilijker. Wie het hoogste bod doet, is een objectief gegeven. Aan de hand van een beauty contest een voorkeur objectiveren, is al wat minder evident. De minister zal daaraan de nodige aandacht moeten besteden en zal dat volgens Wilfried Vandaele ongetwijfeld ook doen.

De N-VA-fractie zal het ontwerp van decreet dan ook goedkeuren, kondigt het commissielid aan.

2.4. Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts deelt mee dat Open Vld het ontwerp van decreet verwelkomt. FM-uitzendingen zijn een eindig verhaal, met bepaalde nadelen zoals frequente storingen, moeilijk af te bakenen zendgebieden enzovoort. Een transitie naar digitale radio is het logische pad, maar blijkt ook een werk van lange adem te worden. Het voorliggende ontwerp van decreet zal de overgang van FM naar DAB+ voor bepaalde aspecten faciliteren.

In verband met de overgang van een negenjarige naar een vijfjarige erkenning sluit Steven Coenegrachts zich aan bij de visie van Wilfried Vandaele. Voorts sluit hij zich aan bij de vraag van Karin Brouwers naar het crossmediale meetsysteem.

Dit decreet staat of valt echter met zijn uitvoeringsbesluiten. Het gaat hier om de specifieke vereisten voor landelijke radio-omroeporganisaties om de omslag te versnellen. Kan minister Dalle al een tip van die sluier oplichten?

Artikel 10 van het ontwerp van decreet voert aan artikel 138 van het huidige Mediadecreet de woorden 'ten minste' toe. Daarmee krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om extra kwalificatiecriteria op te leggen. Hoe ruim wordt die mogelijkheid? Geeft het parlement de regering daarmee een blanco cheque? Of ziet de minister bepaalde contouren waarbinnen die criteria moeten blijven?

Wat met de verhoogde inschrijvingsgelden? Een dergelijke regeling is eertijds ook al voor lokale en netwerkradio's ingevoerd. Het gaat om een verdubbeling, van 25.000 naar 50.000 euro. In combinatie met de kortere duurtijd van de erkenning vraagt Steven Coenegrachts de minister hoe realistisch en billijk deze de verdubbeling vindt.

2.5. Katia Segers

Katia Segers kan zich grotendeels vinden in de opmerkingen van de andere commissieleden. Het lid beschouwt het ontwerp van decreet als erg belangrijk, vooral omdat het de marsrichting voor de komende jaren in het radiolandschap aangeeft: een grondige voorbereiding en stimulering van de digitalisering. Sp.a hecht er groot belang aan dat ook na de omschakeling naar digitale radio iedereen mee zal zijn. Een digitale omschakeling mag geen digitale uitsluiting veroorzaken. Snel snel FM afschakelen is niet aanvaardbaar als op dat moment een groot deel van een doelgroep, bijvoorbeeld de senioren, nog niet naar digitale radio is overgeschakeld. De nodige promotie blijft dan ook nodig.

Vandaar het belang van goed en accuraat meten. Het ontwerp van decreet bevat dan ook de ambitie om juiste cijfers te krijgen over het lineaire, non-lineaire en digitale bereik. Katia Segers hoopt dat met de innovatiemiddelen snel knopen worden doorgemaakt om spoedig in samenwerking met de hele mediasector het crossmediale meetsysteem operationeel te maken, en ontvangt ter zake gunstige signalen. De VRT en de regionale omroepen trekken samen aan die kar.

Op 31 december 2021 vervallen de erkenningen van de landelijke radio-omroeporganisaties. Katia Segers waardeert de keuze van minister Dalle om een nieuwe erkenningenronde te organiseren in plaats van de huidige erkenningen nog maar eens te verlengen. Dat is een correcte en moedige beslissing, geen 'walk in the park'. Daarvan kan gewezen minister Gatz getuigen. Deze zou zijn opvolger kunnen wijzen waar de valkuilen liggen en hoe ze kunnen worden vermeden.

Heel tevreden is het commissielid met de keuze van een beauty contest boven een veiling. Een dergelijke gunning vergt een heel goede voorbereiding. Daarom steunt sp.a de beslissing om de vervaldatum een jaar op te schuiven, naar 31 januari 2022. Katia Segers roept minister Dalle dringend op om zijn licht op te steken bij de beoordeling van dossiers in het Kunstendecreet. Intussen is algemeen bekend wat er in de erkenningsronde van de netwerkradio's fout is gelopen. Louter op dossiers gaan beoordelen, is stellig te vermijden. De beoordelaars moeten de radiosector kennen en mogen zeker niet uitsluitend op documenten oordelen. Katia Segers pleit voor hoorzittingen met weerwoord, en voor een meticuleuze aanpak.

Sp.a waardeert voorts de introductie van een verplichte inbouw van een DAB+-ontvanger in nieuwe auto's, conform het Europese wetboek. Dat wordt een belangrijke stap vooruit. 2023 als termijn vooropstellen, vindt Katia Segers aanvaardbaar. Het lid pleit voor blijvende campagnes om mensen tot een overschakeling naar digitaal radioluisteren te bewegen.

De schrapping van regionale radio-omroeporganisaties uit het Mediadecreet vindt ze een logische stap, aangezien die er in de praktijk niet meer zijn.

Net als de Raad van State vermoedt Katia Segers dat een erkenningstermijn van maar vijf jaar voor nieuwe organisaties te kort is om rendabel te zijn. Ook zij verwacht geen FM-afschakeling binnen vijf jaar. Buitenlandse voorbeelden tonen aan dat de penetratie van DAB+- en andere digitale vormen van radioluisteren trager opschiet dan het beleid heeft vooropgesteld. De mogelijkheid om de erkenning met drie jaar te verlengen, juicht Katia Segers toe. Maar hoe motiveert de minister de verlaging van negen naar vijf jaar precies? Wat valt ermee te winnen?

De lokale radio-omroeporganisaties moeten een perspectief krijgen om de digitale switch tot een goed einde te brengen, opdat ze daarin niet zouden achterblijven. Welke stappen plant de minister om hen toegang te verlenen tot DAB+?

Het ontwerp van decreet houdt de mogelijkheid open om in een uitvoeringsbesluit uitzonderingen toe te staan op de verplichting dat alle nieuwe radioapparaten DAB+ moeten kunnen vervangen. Het verwijst al naar een mogelijke uitzondering voor FM-ontvangers onder een bepaalde prijsdrempel. Waarop doelt minister Dalle dan? Het risico bestaat dat kansarme mensen die geneigd zijn om de allergeoedkoopste toestellen te kiezen, bij een FM-afschakeling zonder ontvangst zullen vallen.

Tot slot herhaalt Katia Segers haar oproep om de beauty contests uiterst grondig aan te pakken, met heel deskundige beoordelaars en niet op basis van fake dossiers.

2.6. Elisabeth Meuleman

Ook *Elisabeth Meuleman* merkt op dat in de adviezen bij het ontwerp van decreet de termijn van vijf jaar in vraag wordt gesteld. Andere commissieleden hebben al de bekommernis geuit dat iedereen mee moet zijn in het verhaal. Daarbij sluit Elisabeth Meuleman zich aan.

2.7. Antwoorden door minister Benjamin Dalle

Minister *Benjamin Dalle* geeft aan dat de termijn van vijf jaar, verlengbaar met drie jaar, is ingegeven door de doelstelling om zo snel mogelijk op te schieten met de digitalisering van het radiolandschap. FM-radio is een op dit moment nog steeds bijzonder relevant, maar aflopend verhaal. Het beleid moet dan ook rekening houden met de in het vooruitzicht gestelde afschakeldatum. De memorie van toelichting bevat een gedetailleerde motivering, die de minister niet integraal zal hernemen. Wel stelt hij dat de timing voor landelijke radio-omroeporganisaties moet sporen met die van de andere categorieën. Een erkenning op basis van het voorliggende ontwerp van decreet zal gelden tot 31 december 2027. FM-erkenningen voor netwerkradio-organisaties zullen vervallen op 4 april 2028. Voor de erkenningen van lokale radio-omroeporganisaties is 24 november 2028 de vervaldatum. De minister hecht belang aan op elkaar afgestemde vervaldata, gezien de nood aan een gecoördineerde aanpak van de FM-afschakeling.

Bovendien voorziet het een ontwerp van decreet in een redelijke en niet arbitrair gekozen marge van drie jaar. Over vijf jaar zal het niet van politieke voorkeuren afhangen of er al dan niet wordt verlengd. Die beslissing zal rekening houden met de timing van de digitalisering. De marge is ingegeven door flexibiliteitsoverwegingen ter zake. Vandaar dat de minister vijf jaar, verlengbaar met nog drie jaar, als de juiste termijn beschouwt.

Filip Brusselmans had kritiek op de verlenging van de huidige erkenningen met een jaar. Al in zijn toelichting heeft minister Dalle die verlenging uitvoerig beargumenteerd. Ze biedt trouwens ook de mogelijkheden aan nieuwe kandidaten om een goed dossier in te dienen. Het commissielid claimt dat de verlenging in het voordeel van Nostalgie, Qmusic en JOE zou zijn, maar de regeling levert ook eventuele nieuwe kandidaten extra voorbereidingstijd op. Minister Dalle verwijst naar een vraag om uitleg van Filip Brusselmans (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2019-20, nr. 2332), waarin deze zelf had uitgerekend hoeveel tijd er nodig zou zijn om een dergelijk dossier voor te bereiden, namelijk zeventien maanden. Wellicht zal het commissielid nu vinden dat de minister dan maar sneller een ontwerp van decreet had moeten indienen, maar ook dat ontwerp van decreet vergde een grondige voorbereiding. Hoe dan ook komt 1 januari 2022 er al heel snel aan en is er tegen dan nog veel voorbereiding vandoen. Verschillende commissieleden hebben terecht aangegeven dat een beauty contest geen evidente oefening is. Minister Dalle beschouwt het wel als de ideale methodiek om de Vlaamse luisteraar de best mogelijke radio aan te bieden. Het gaat per slot van rekening om een heel schaars goed: slechts drie landelijke FM-frequentiepakketten. De minister en zijn administratie willen die erkenningen dan ook zo goed mogelijk voorbereiden.

Katia Segers haalde de cijfers van het digitale radiobereik aan. De memorie van toelichting brengt ter zake nog de cijfers van 2019. Toen bedroeg dat bereik 26 procent. 9 procent was voor rekening van DAB+, 12 procent voor internet en 5 procent digitale televisie. De jongste cijfers dateren van eind 2020 en geven een forse groei weer naar 38 procent luistervolume via digitale dragers:

- 17 procent DAB+, een forse stijging;
- 6 procent digitale televisie, een erg beperkte stijging;
- 14 procent internet.

De minister noemt dat internetradioaandeel een aandachtspunt. Een sterkere groei is daar nodig.

Op de vraag van hetzelfde commissielid naar toekomstige metingen, antwoordt de minister bevestigend dat daarin decretaal voorzien is. Ipsos zal ook in 2021 een dergelijke studie afleveren. De cvba Digitale Radio heeft als opdracht om die mee te ondersteunen en er de nodige publiciteit aan te verlenen.

Het EWEC stelt DAB+ in auto's met onmiddellijke ingang verplicht. Vlaanderen had daarin al enige vertraging opgelopen en zal die verplichting nu dus onmiddellijk in werking laten treden. Voor de verkoop van gewone radio's in winkels wordt 1 januari 2023 de datum van inwerkingtreding.

Steven Coenegrachts polste naar de intentie achter de toevoeging van 'ten minste'. Op dit moment heeft de Vlaamse Regering geen intenties om extra kwalificatiecriteria toe te voegen. Het ontwerp van decreet voorziet wel in de flexibiliteit om met het uitvoeringsbesluit in te spelen op eventuele actuele ontwikkelingen. De minister verwacht op dit moment niet dat de regering van die mogelijkheid gebruik zal maken.

De minister noemt de verdubbeling van het inschrijvingsgeld naar 50.000 euro redelijk, aangezien de regering uitgaat van professionele kandidaten, die dergelijke bedragen dan ook op tafel kunnen leggen.

Naar het crossmediale meetsysteem hebben verschillende commissieleden gepeild, waaronder Karin Brouwers. In zijn beleidsnota Media en in de BBT heeft minister Dalle aangegeven dat de crossmediale evolutie niet tegen te houden is. Ook de business cases van internationale spelers zijn crossmediaal. Vlaanderen moet een tandje bijsteken om een crossmediaal meetsysteem te realiseren, gedragen door de hele sector. In het kader van de relance op mediavlak komen er extra middelen om het systeem te operationaliseren. Gezien het adagium 'meten is weten' heeft een groot deel van de sector daar baat bij.

Bij het extra kwalificatiecriterium betreffende de digitalisering heeft Filip Brusselmans de bedenking geplaatst dat het gezien de link met DAB+ in het voordeel van de huidige spelers zal uitvallen. DAB+ is echter slechts één, en zeker niet het enige aspect van digitalisering, benadrukt de minister. Internetradio via wifi maar ook 5G zal een belangrijke rol spelen. De minister zal het criterium op een gedegen manier verduidelijken in het uitvoeringsbesluit. Een van de drie prioriteiten van het ontwerp van decreet is, zoals toegelicht, de digitalisering. Dat wil de minister met dit aanvullende criterium hard maken in de erkenningsronde.

Op de vragen over de uitzonderingen op de verplichte beschikbaarheid van digitale ontvangst in radiotoestellen, antwoordde de minister bevestigend dat de regering die in het uitvoeringsbesluit zal kunnen toevoegen. Het ontwerp van decreet zelf voorziet al in die mogelijkheid voor tablets en smartphones en geeft daarmee gevolg aan de opmerking van de SARC dat die apparaten al per definitie over digitale mogelijkheden beschikken. Wat de uitzonderingen in het besluit betreft, blijft de doelstelling om de verplichting zo breed mogelijk op te leggen. De minister zal inderdaad oog hebben voor de noden van minder vermogende mensen, maar wijst er tegelijk op dat DAB+-toestellen al voor relatief bescheiden bedragen in de handel beschikbaar zijn.

Tot slot dankte de minister de meerderheidsfracties voor de steun die ze hebben betuigd voor het ontwerp van decreet, en benieuwt het hem hoe de andere fracties zullen stemmen. Van Filip Brusselmans heeft de minister al begrepen dat zijn antwoorden het Vlaams Belang niet hebben kunnen overtuigen. Van de andere oppositiefracties hoopt de minister toch nog op een goedkeuring.

II. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 23

Artikel 1 tot en met 23 worden aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Karin BROUWERS
Klaas SLOOTMANS
Katia SEGERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBT	beleids- en begrotingstoelichting
cvba	coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
DAB	digital audio broadcasting
EWEC	Europees wetboek voor elektronische communicatie
FM	frequentiemodulatie
MUX	multiplexer
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie